Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: ... in Budapesta: A. V. Goldberger ... in Frankfurt: G. L. Daube; in Hamburg: A. Steiner.
Prețulu inserțiuniloru: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anŭ 40 francĭ, pe șése luni 20 francĭ, pe trei luni 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 83. Brașovŭ, Joi, 14 (26) Aprilie 1888.

Brașovŭ, 13 Aprilie st. v. 1888.

In numerulŭ de erĭ alŭ foiei nóstre amŭ publicatŭ decisiunea ce a adus'o inalta Curiă regéscă unguréscă din Pesta, în procesulŭ de pressă alŭ „Gazetei Transilvaniei," asupra cererilorŭ de nulitate făcute de către procurorulŭ reg. din Clușiu și de către acusatulŭ Stefan Bobancu.

Curia reg. a respinsŭ ambele cererĭ și motivele, pe carĭ și-a întemeiatŭ acéstă decisiune, adusă în ședința publică dela 2 Aprilie 1888, sunt înșirate în actul, ce l'amŭ comunicatŭ erĭ.

Cetitorulŭ atentŭ va fi observatŭ contradicerea esențială principiară, în care se află cu deosebire două puncte din motivele înșirate în decisiunea Curiei regescĭ.

Procurorulŭ reg. din Clușiu a fostŭ susținutŭ în recursulŭ sĕu, că nu s'au păstratŭ formele cerute, fiindcă președintele tribunalului, fără de a consulta mai nainte și părerea procurorului, a datŭ ascultare cererei unuia dintre acusațĭ, întrebândŭ pe jurațĭ, decă înțelegŭ limba română și câțĭ dintr'înșiĭ o înțelegŭ.

La obiecțiunea acésta a procurorului observă Curia reg., că *„președintele a fostŭ obligatŭ a se convinge decă jurații, chiemațĭ pentru a judeca, pricepŭ pertractarea în tóte părțile eĭ."*

Prin constatarea acestui oblegămentŭ Curia recunósce, că a fostŭ de lipsă ca jurații sĕ pricépă pertractarea în tóte fasele ei, recunosce totodată, că decă și în câtŭ pertractarea avea sĕ decurgă în limba română, era de lipsă ca ei sĕ scie și romănesce.

Decă președintele tribunalului a fost datorŭ a se convinge despre aceea, că óre jurații pricepŭ orĭ nu pe acusațĭ, atuncĭ urméză de aicĭ cu necesitate că, pentru ca sĕ pótă pronunța în consciință verdictulŭ lorŭ, se cerea dela jurațĭ ca sĕ înțelégă limba acusațilorŭ.

Odată admisŭ acestŭ principiu neinlăturabilŭ, nu înțelegemŭ cum aceeașĭ Curiă vine și susține mai în urmă, că pentru cualificarea de juratŭ nu se cerea cunoscința limbei române?

Curia dice, că amĕsuratŭ §-ului 7 alŭ ordinațiunei ministeriului de justiția dela 14 Maiu 1871, necerĕndu-se pentru cualificarea de juratŭ cunoscința limbei române, ci avĕndŭ locŭ *în astfelŭ de casurĭ* tălmăcirea translatorului, gravamenulŭ acusatului Stefanŭ Bobancu, că între jurațĭ s'au aflatŭ și de aceia, carĭ nu sciu românesce, e lipsitŭ de orĭ-ce basă.

Decă dér nu s'a cerutŭ cunoscința limbei române, atuncĭ de ce a fost „obligatŭ" președintele a cerceta, că óre jurații o înțelegŭ orĭ nu?

§-lŭ 7 alŭ memoratei ordonanțe vorbesce numai de aceia, carĭ nu potŭ fi jurați, între carĭ suntŭ: preoții, soldații în activitate orĭ pensionațĭ, judecătorii, procurorii, mai departe servitorii, dilerii și în genere aceia, carĭ nu sciu scrie și cetĭ, surdii, orbii și muții, și în fine cei ce se află în cercetare criminală.

De cualificațiunea juratŭlorŭ de „a pricepe pertractarea în tóte părțile," nu vorbesce acestŭ §-ŭ, căcĭ acésta se înțelege de sine și ea resultă și din alte legĭ și împrejurărĭ faptice și de dreptŭ.

Dér Curia ne spune, că în casurĭ de aceste, când adecă jurații nu înțelegŭ limba acusațilorŭ, are locŭ tălmăcirea translatorului. De aici trebue sĕ conchidemŭ *a contrario,* că decă jurații sciau din întâmplare toțĭ românesce pertractarea avea sĕ se facă în limba română fără translatorŭ.

Acésta ar fi corĕspunsŭ și legii de naționalitate în vigóre. Dér cum se unesce cu motivulŭ din urmă alŭ Curiei faptulŭ, că translatorulŭ a funcționatŭ în procesulŭ nostru de pressă dela începutŭ, când s'au pusŭ întrebările generale, fără ca președintele sĕ fi întrebatŭ mai întâiu pe jurațĭ decă e lipsă orĭ nu de translatorŭ, căcĭ însășĭ Curia constată, că numai mai târdiu la cererea d-lui Dr. Aurel Mureșianu președintele le-a adresatŭ acéstă întrebare?

Sĕ punemŭ însĕ casulŭ, că jurații sciau toțĭ românesce și că pentru ei nu mai era lipsă de translatorŭ. Vine acum președintele și declară, cum a și făcutŭ, că limba oficială a tribunalului e cea maghiară, și pretinde elŭ însușĭ îndată serviciulŭ translatorului, cu tóte că cunósce limba română. Etă că nu se mai póte susține prin urmare nicĭ acea afirmare a Curiei, că numai în anumite casurĭ are sĕ intervină translatorulŭ.

Dilema, în care s'a aflatŭ Curia când a luatŭ decisiunea din vorbă, are dér o sorginte multŭ mai adâncă, ea s'a nâscutŭ din anomalia stărilorŭ justițiare dela noi, din pracsa judiciară contrară legilorŭ și cerințelorŭ faptice ale egalității de dreptŭ a cetățenilorŭ.

Isvorulŭ acestorŭ contradicerĭ este și rĕmâne nerespectarea dreptului de limbă alŭ naționalitățilorŭ nemaghiare și acésta nu se póte șterge prin sucitùrĭ de paragrafĭ și prin apucăturĭ sofistice.

Mișcarea țĕranilorŭ în România.

Situațiunea pe diua de 9 Aprilie. 10 ore séra.

Starea județelorŭ carĭ au fostŭ bântuite de rĕscólă, este în momentulŭ de față următórea:

In județulŭ Ilfovŭ, pe tótă linia Perișŭ-Buftea liniștea este complectă și s'a începutŭ distribuția porumbului pe căile cele mai repedĭ. De altă parte, investigațiunile se urmărescŭ cu activitate și obiectele prădate ce se găsescŭ prin pădurĭ se înapoiază proprietarilorŭ lorŭ.

Atâtŭ în acea direcțiune, câtŭ și pe linia Căciulațĭ-Balotești-Săftica țĕranii au începutŭ sĕ iésă la munca câmpului.

Satulŭ Butimanu, care se arĕta ierĭ neliniștitŭ, se găsesce în deplină regulă și din totŭ județulŭ nu se semnaléză mișcarea decâtŭ la comuna Prundu, unde suntŭ forțe îndestulătóre pentru a se înlătura orĭ-ce violențĕ.

In județulŭ Prahova liniște generală.

In privința comunei Câmpina, primulŭ-procurorŭ telegrafiază, că spiritele s'au calmatŭ și că nu suntŭ temerĭ de turburărĭ.

In județulŭ Vlasca se mai constată puțină fierbere în comunele Mihăileștĭ și cătunulŭ Prundulŭ-Comanei, unde însĕ nu s'a comisŭ nicĭ o disordine. In comuna Călugărenĭ, unde s'au spartŭ geamurile arĕndașului, a fostŭ nevoe sĕ se opereze cincĭ arestărĭ.

In județulŭ Dâmbovița n'a rĕmasŭ decâtŭ comuna Golia în care sĕ se fi manifestatŭ semne de rĕscólă, unŭ escadronŭ din alŭ 6-lea regimentŭ de călărașĭ inspecteză acea localitate.

In județulŭ Ialomița pacificarea constatată de ieri s'a confirmatŭ. Celŭ din urmă raportŭ alŭ prefectului constată că nicĭ unulŭ din rănițiĭ ce se află la spitalŭ nu este din fericire în pericolŭ de mórte și aci distribuirea porumbului a începutŭ parte prin îngrijirea comandanțilorŭ de detașamente. In totŭ restulŭ țĕrei liniște perfectă. („Monitorulŭ oficialŭ").

Nouĕ mișcărĭ ale emigranțilorŭ bulgarĭ.

Raportele din Sofia adresate către „Pol. Corr." constată o nouĕ și viuă mișcare a emigranțilorŭ bulgarĭ, deși fără resultatŭ. Deunădĭ au încercatŭ câțĭva emigranțĭ sĕ trécă de pe litoralulŭ românŭ alŭ Dunării în Bulgaria, dér nu le-a succesŭ. In numĕrŭ mai mare au încercatŭ emigranții sĕ năvălescă de pe teritoriulŭ sêrbescŭ în Bulgaria. O bandă de șépte persóne a isbutitŭ sĕ pĕtrundă prin Trn lângă Dubnița în Bulgaria; dér trei inșĭ au fostŭ prinșĭ de gendarmii bulgarĭ, ér ceilalțĭ patru au fugitŭ înderĕtŭ spre Serbia. Guvernulŭ bulgarŭ a trămisŭ pentru paza acestui punctŭ despărțĕminte tarĭ de cavaleriă la Trn. De asemenea autoritățile turcescĭ au fostŭ avisate sĕ păzéscă mai strictŭ granița. Autoritățile din Adrianopole au prinsŭ o bandă, care voia sĕ pĕtrundă în Rumelia.

Intêmplările din Parisŭ.

Despre cele petrecute în Parisŭ la 19 Aprilie se comunică următórele:

Când părăsi Boulanger camera, în sala păcii ilŭ așteptau unŭ numĕrŭ de diariștĭ și deputațĭ. Când generalulŭ se duse la trăsura sa, vr'o 200 de persóne demonstrară contra lui strigândŭ: „Trăiască republica!". S'au auditŭ și fluerăturĭ. Generalulŭ fù indiferentŭ fața cu aceste demonstrațiunĭ și salută când se strigă de altĭi: „Trăiască Boulanger!". In trăsură cu generalulŭ se sui Deroulède și deputații Laguerre și Le Hérisse. Pe piața Concordiei erau adunațĭ vr'o 30,000 de ómenĭ, carĭ primiră pe Boulanger cu strigătele: „Trăiască Boulanger! Josŭ cu Ferry! Trăiască generalulŭ!" Generalulŭ se înclina adeseorĭ. Se audi din mulțime și strigătulŭ: „Josŭ cu dictatorulŭ! Trăiască comuna!" Mulțimea porni după trăsura lui Boulanger, sĕ-lŭ însoțéscă până la Hotel du Louvre. Numai anarchiștii rĕmaseră înderĕtŭ și ținură vorbirĭ violente atâtŭ contra lui Ferry câtŭ și contra lui Boulanger. Aprópe de Hotel du Louvre poliția voi sĕ oprescă mulțimea, care alerga după trăsură, dér se'ncărcă mulțimea cu ea, fără însĕ sĕ se'ntêmple vĕrsare de sânge Séra se liniști totulŭ.

Cu ocasiunea plecării lui Boulanger din cameră, dise br. Dufour, bonapartistŭ și aderentŭ alŭ lui Boulanger, către deputatulŭ oportunistŭ Arène: „Fluerați numai, încurêndŭ se va isprăvi cu voi! Vĕ vomŭ trimite pe toțĭ la Cayenne. Trăiască Boulanger!" Deputatulŭ Arène strigă forte agitatŭ: „Ițĭ interdicŭ unŭ astfelŭ de limbagiu! și provocă pe baronulŭ la duelŭ. Afacerea însĕ s'a aplanatŭ mai târdiu. Generalulŭ s'a esprimatŭ către mai mulțĭ diariștĭ, că e forte mulțămitŭ de demonstrațiunile făcute în favorea sa.

Școla poporală — școla de educațiune.

(Urmare.)

1. Iubirea față de copii este cea mai mare putere a educațiunei. Fără iubire nicĭ celŭ mai bun învĕțătorŭ nu este nicĭodată unŭ educătorŭ. „Iubirea, dice sf. apostolŭ Paulŭ, tóte le sufere, la tóte speranță are, tóte le rabdă." Iubirea este sórele pentru inima copilului și planteză în elŭ erășĭ iubire. Când însĕ copii îșĭ iubescŭ pe învĕțătorulŭ lorŭ, atuncĭ nu mai suntŭ greutățĭ, atuncĭ ocupațiunea educațiunei copiilorŭ devine o ocupațiune dumnedeéscă și unŭ oficiu dumnedeescŭ și ceea ce este mai greu devine ușorŭ. Nu învĕțătura, ci iubirea câștigă, lumineză, înalță și nobiliteză inimile copiilorŭ. Iubirea de aceea este și luatóre aminte peste sine însășĭ și peste copii. Pentru aceea, educătorule, iubesce copilulŭ, privesce în fiecare copilŭ o nouă revelațiune a acelui vecĭnicŭ și cugetă, că și la bĕtrânețe adêncĭ iubirea către învĕțătorŭ este unŭ îngerŭ păzitorŭ în timpulŭ periculului și alŭ ispitei. Iubesce copii „căcĭ unora ca acestora este împĕrăția ceriului," dice Mântuitorulŭ nostru Isusŭ Christosŭ!

2. A doua virtute importantă a învĕțătorului este dreptatea. Nimica nu rĕcesce așa ușorŭ inimile copiilorŭ și planteză în acelea antipatia și invidia, decâtŭ parțialitatea învĕțătorului. Pentru aceea învĕțătorulŭ sĕ nu cunóscă nicĭ sĕracŭ, nicĭ avutŭ, nicĭ capabilŭ, nicĭ necapabilŭ, nicĭ amicŭ, nicĭ neamicŭ. In aplicarea remunerărei și a pedepsei sĕ fiă învĕțătorulŭ cu mĕsura cuvenită față de toțĭ copii. Căcĭ copii pentru lucrulŭ acesta au ochĭ forte bunĭ și o memoria bună. Pentru aceea sĕ fi cu precauțiune în lăudare, în mustrare și în pedepsire! Decă trebue sĕ pedepsescĭ, atuncĭ sĕ alegĭ totdéuna pedépsa corespundĕtóre, adecă acea pedépsă, carea corespunde greșelelorŭ comise. Celŭ leneșŭ sĕ repețéscă ce n'a învĕțatŭ, celŭ trândavŭ sĕ remână fără recreare, celŭ guralivŭ sĕ fiă separatŭ ș. a.

3. Invĕțătorulŭ sĕ fiă consecventŭ! Decă scolarii sciu odată, că pedépsa neamânatŭ va sĕ urmeze, atuncĭ și numai atuncĭ exercită pedépsa influință îngrijitóre. Invĕțătorulŭ sĕ pricépă a-șĭ câștiga la scolarii sĕi reputațiunea atotsciinței și a nestrămutabilității, ca sĕ se considere fiă-ce pedépsă ca o specie a necesității naturalĭ. Atuncĭ mulțĭ pașĭ greșițĭ vorŭ lipsi. Pentru aceea învĕțătorulŭ sĕ nu fiă omulŭ tónelorŭ, sĕ nu fiă adĭ dispusŭ într'unŭ felŭ, mâne într'altŭ felŭ, sĕ nu concédă adĭ aceea ce erĭ a interdisŭ. Pentru aceea se și fie liniștit și chibzuitŭ în cu-

vintele și purtarea sa. Nici-odată sĕ nu uite învĕțătorulŭ, că numai învĕțătorii cei riguroșĭ și consciențioșĭ suntŭ iubițĭ de cătră scolarii lorŭ. Rigurositate, consciențiositate, dreptate și consecință producŭ veneratiune în scolarĭ și veneratiunea este basa educațiunei. Toțĭ bărbații cei marĭ și popórele cele marĭ au avutŭ o educațiune riguróså. Cu câtŭ suntŭ însĕ mai libere astădĭ formele vieței publice, cu atâtŭ mai riguróså trebue sĕ fie educațiunea, la din contră desfrĕulŭ va apuca de-asupra. Ne'ncetatŭ sĕ cugete la aceea învĕțătorulŭ, ca sĕ lucre la educațiunea lui proprie, la cultivarea caracterului sĕu și la nobilitarea sa, sĕ vegheze asupra bunei sale reputațiunĭ și sĕ se nisuéscă după perfecțiune morală; pentru că acésta este ceea ce-i câștigă inimile părințilorŭ și ale copiilorŭ și-lŭ înalță în stima poporului. Reputațiunea cea bună a învĕțătorului este ajutoriulŭ celŭ mai bunŭ în scólă. In disciplina cea bună scolară se cunósce mai bine ca orĭ unde ființa cea serióså morală și valórea învĕțătorului! Pentru aceea fiă-care învĕțătorŭ va pune pe acésta pondulŭ principalŭ. Pentru conducerea disciplinei se recomandă învĕțătorului cu deosebire observarea următórelorŭ principii fundamentalĭ:

1. Stăruesce ca scolarii sĕ fiă ascultătorĭ! Ascultarea este supunerea voinței neculte, celei culte și raționalĭ. Se premite din capulŭ locului, ca copilulŭ sĕ simță din partea învĕțătorului sĕu stimă și venerațiune. Unde este acéstă condițiune, acolo nu va lipsi nicĭ ascultarea, căcĭ Göthe dice: „decă este în spiritŭ ascultare, iubirea nu va fi departe.“ Ascultarea este virtutea fundamentală. Pentru aceea toțĭ învĕțătorii cei bunĭ ai educațiunei și chiar și unŭ Rousseau stăruesce după ascultare. Kant dice: că, „la caracterulŭ copilului se recere mai nainte de tóte ascultare. Invĕțătorulŭ sĕ-șĭ dea mandatele necondiționate și se nu și le motiveze. Zace în vrednicia sa a cere ascultare necondiționată, și unui învĕțătorŭ bunŭ nu i se va refusa. Tóte acelea ce servescŭ a planta iubirea, stima și venerațiunea în inimile copiilorŭ, chiar acelea plantéză și ascultarea.

2. Ține tare la o îndatinare riguróså! După cum dice Schiller: îndatinarea este doica ómenilorŭ și proverbulŭ înțelege îndatinarea (năravulŭ) ca pe o a doua natură. Prin acésta s'a accentuatŭ deja însemnătatea cea mare a datinei și a îndatinărei. Din îndatinare provine aplicarea și din aplicare dibăcia, așa încâtŭ la activitate și la o fire tăcută, la curățenia și la sirguința, la curtuoasia și la bună-cuviință, la atențiune și la compatibilitate trebue sĕ se pună basa prin îndatinare. In odaia de scólă trebue sĕ se observe o anumită ordine atâtŭ înainte de începerea instrucțiunei, câtŭ și în decursulŭ ei, între órele de instrucțiune câtŭ și la finea instrucțiunei. Intrebarea este apoi de a se pune la toțĭ copii, și acei copii, carĭ potŭ respunde la ea, sĕ ridice mâna dréptă și numai atuncĭ sĕ provoce învĕțătorulŭ pe unulŭ dintre copii ca sĕ rĕspundă; copii au sĕ iasă afară din rĕndŭ și așa sĕ rĕspundă. In decursulŭ instrucțiunei, așa d. e. când au sĕ se scóle, séu au sĕ șédă școlarii, învĕțătorulŭ sĕ aplice anumite semne, carĭ îi crută plumânii și carĭ semne după o ordine riguróså se prefacŭ așa dicĕndŭ în sânge, „căcĭ ordinea este o jumĕtate din viéță“, și „prin ordine se câștigă timp.“

3. Combate pe cei trei inimicĭ principalĭ ai formărei caracterului, adecă trândăvia, ușurătatea minții și minciuna. Trândăvia o vei învinge, decă vei observa o necesară schimbare în activitatea scolarilorŭ, decă vei preda instrucțiunea în modŭ interesantŭ și ușorŭ de priceputŭ, decă vei duce o controlă acurată asupra tuturorŭ lucrărilorŭ scripturistice și decă ochiulŭ tĕu în continuŭ va predomni și va supraveghia peste toțĭ. Ușurătatea minții sĕ o întâmpinĭ cu o seriositate plină de iubire și sĕ te nisuescĭ după acuratețĭă și consciențiositate în împlinirea datorințelorŭ. Ca sĕ nu se uite așa de iute erorile comise de mai demultŭ ale singuraticilorŭ scolarĭ, învĕțătorulŭ sĕ întrebuințeze o cărticică anume numai pentru scopulŭ, în care sĕ-i destine fiăcărui scolarŭ rubrică proprie și în care sĕ-i inducă în fiăcare di la finea prelegerilorŭ erorile disciplinarĭ. La finea fiăcărui semestru sĕ dea fiăcărui scolarŭ testimoniu despre purtarea sa, diligința și progresulŭ făcutŭ. Dispositiunea acésta are menirea ca sĕ iĭă dispună pe scolarŭ la o nisuință serióså și totodată a aduce în legătură mai strînsă, mai apropie una cu alta casa cu scóla. Caracterulŭ moralŭ se baséză cu deosebire pe veritate. Tu vei combate mai nainte de tóte minciuna și fățăria, numai așa vei educa pe scolarŭ la moralitate. Tu vei combate minciuna și fățăria cu succesŭ atuncĭ, decă scolarii tĕi suntŭ plinĭ de iubire și încredere către tine, decă nu ești nicĭ despotŭ, nicĭ tiranŭ, și nicĭ crudelŭ, decă tu vei conduce școlarii tĕi în iubire și seriositate părintéscă, decă vei cunósce și lăuda sinceritatea și veritatea și față de fățăriă vei arăta disprețŭ. După Jean Paul, sub ceriulŭ bucuriei prosperéză totŭ ce este bunŭ, mai alesŭ însĕ veritatea și sinceritatea. Veselia deschide inimile. Pentru aceea în scóla ta sĕ domnéscă spiritulŭ nisuinței vesele și al progresului veselŭ, atuncĭ vei educa tu la veritate și formezĭ unŭ caracterŭ bunŭ!

4. Invinge afectele! Decă învĕțătorulŭ se lasă a fi învinsŭ și predomnitŭ de mâniă, decă elŭ în afecțiunea sa arată lipsă de predomnire de sine, atuncĭ elŭ prin acésta se degradéză fără semenŭ în ochii școlarilorŭ sĕi. Predomnirea de sine este o trăsură caracteristică a omului idealŭ, și cine nu posede predomnire de sine, acela arată că nu este educatŭ; atuncĭ elŭ nicĭ nu va pute educa elŭ pre alții. Cu frică și cu spaimă nu se educă, ci numai cu iubire și paciență. Cine nu posede predomnire de sine, n'are nicĭ paciență, nicĭ tactŭ, acela mai bunŭ ar fi unŭ dresatorŭ de sclavĭ, și nu unŭ educatorŭ. Cine însĕ se predomnesce pre sine, predomnesce și pre alții. Invĕțătorulŭ sĕ domnéscă așa-déră asupra afectelorŭ sale! Față de transgresiunĭ grele și în casurĭ de pedepsire, seriositatea părintéscă are cu multŭ mai mare efectŭ, decâtŭ eruperea mâniei și a furiei. Casurile din urmă mai tare împetrescŭ și niciodată nu vorŭ îmbunĕtăți inimele. Moderațiune, abstinență, esaminare serióså de sine, și unŭ sêmțŭ religiosŭ suntŭ isvórele predomnirei de sine, ale acestei base a tuturorŭ virtuțilorŭ.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

Pentru serviciile aduse maghiarismului, ministrulŭ ungurescŭ de culte a rĕsplătitŭ cu câte 50 fl. pe următorii preoțĭ gr. or.: Silv. Micu din Vilma mare, Ionŭ Mada din Baba, Lad. Metye din Luna săséscă, Lad. Danes din Olpretŭ, Paul Erdöbény din Săcelŭ, Nic. Cismașŭ din Vĕsĕudŭ, Ioc. Terchilă din Șeica mare, Nic. Dobre din Hendorf, Dum. Tulca din Beșa, Ilie Tertilă din Vurmlocŭ, Iacobŭ Chifa din Blăjelŭ, George Medrea din Rușii de Mureșŭ, Nic. Vladŭ din Stena, Petru Câmpianŭ din Fernadia, Ios. Opreanŭ din Târnăvița, Nic. Ecusiu (orĭ Emsin?) din Țelina, Todorŭ Pulca din Crișŭ, Ionŭ Colăceanŭ din Suatu de josŭ, Al. Popovicĭ din Sepsi Sângeorgĭ, Dum. Berarŭ din Rolceștĭ (? Rolcsesd, Bulcsed, Rulsd), Iosifŭ Drĕgoșilŭ din Jelmarĭ, Ionŭ Pascu din Giaca, Andr. Borca din Lampa, Ionŭ Necșia din Lepinde, Ionŭ Buzea din Mertiasa, Eroftei Gheaja din Apoldŭ. Ionŭ Radu din Nevoieșĭ, cu 60 fl. pe Nic. Raichicĭ din Iankahid [?].

Dómne cu ce preoțĭ ai bătutŭ pe sĕrmanulŭ poporŭ! Cu preoțĭ carĭ primescŭ rĕsplata dușmanului! Cu preoțĭ carĭ nicĭ nume românesc n'au, ca: „Metye“ „Danes“, „Erdöbeny“, „Ecusiu“ orĭ „Emsin“! Dér nu vorŭ fi uitațĭ!

***

D-lŭ Alexandru Ciurcu, care fusese espulsatŭ din România de guvernulŭ d-lui I. C. Brătianu, s'a reîntorsŭ în țéră, fiindu'i revocatŭ de actualulŭ guvernŭ ordinulŭ de espulsare.

***

Ungurii din Blașŭ au datŭ în dilele acestea, sub conducerea fisolgăbirĕului Finna, o producțiune teatrală împreunată cu jocŭ, alŭ căreia venitŭ se dice că va fi destinatŭ pentru înfrumsețarea orașului. Foile unguresci spunŭ, că Românĭ n'au luatŭ parte la acéstă producțiune din causă, precum se dice, că suntŭ în postulŭ Pascilorŭ.

***

In comuna Paloșŭ seceră difterita numeróse victime între copii. Două familii românescĭ, carĭ aveau amêndouĕ câte 5 copii, au rĕmasŭ în câteva dile fără nicĭ unulŭ. Se dice că bóla este accelerată și ajutorată prin lipsa de precauțiune a părințilorŭ, carĭ, în locŭ de a recurge la ajutorulŭ medicilorŭ, umblă cu descântece și vrăjitorii.

Ce face preotulŭ și învĕțătorulŭ de nu luminéză poporulŭ?

***

In comuna Cohalmŭ a începutŭ scarlatina a bântui din nou între copii, luândŭ proporțiunĭ înspăimântătóre.

***

Corŭ nou de plugarĭ s'a înființatŭ în comuna Remetea-Timișianå. Acestŭ corŭ, precum spune „Biserica și Școla“ din Aradŭ, a datŭ în 6 Martie unŭ concertŭ, ér în Dumineca din 20 Martie a cântatŭ sfânta liturgiă în biserică spre deplina mulțămire a credincioșilorŭ.

***

Cu ocasiunea recrutărei din cerculŭ Ighiului s'a observatŭ, că mulțime de tinerĭ suntŭ cu gușă, diformĭ, gâtulŭ băgatŭ între umerĭ, strîmbĭ de spate și de picióre, ceea ce pe mulțĭ îi face neapțĭ pentru serviciulŭ militarŭ. Bătĕtorŭ la ochĭ este însĕ, că la prima classă de etate chemată în acestŭ anŭ,

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(3)

Prislea și Prichindelŭ.

Poveste.

(Urmare și fine.)

Diavolulŭ, fără sĕ se témă de șiretenia lui Prichindelŭ, se dă peste capŭ și se preface iară în fumŭ, apoi se strecóră iarăși în copaciu. Prichindelŭ, care ținuse șiropulŭ în mână, pune șirofulŭ la locŭ și-lŭ sucesce cu grabă. Diavolulŭ era acum iarășĭ prinsŭ la cușcă.

Când se vĕdŭ diavolulŭ păcălitŭ, începŭ a se văera și a se ruga de Prichindelŭ ca sĕ'lŭ scape, promițĕndu'i tóte averile lumei.

— Sciu eu fórte bine rĕsplata ta, — dise atuncĭ Prichindelŭ — cunoscŭ eu șiretenia ta, se te scapŭ și tu sĕ mĕ omorĭ? Stai mai bine acolo, că la bunŭ locŭ escĭ.

— Nu te omorŭ, Prichindelŭ dragă, nu te omorŭ, ci te facŭ omŭ cu stare, — aduse diavolulŭ — iată și acum îțĭ dau o pungă cu banĭ din care vei goli câțĭ îțĭ place și punga totŭ plină rĕmâne. Și ca sĕ vedĭ, că nu te înșelŭ, caută și o vei afla îngropată la rădĕcina copaciului.

Prichindelŭ nu perde timpulŭ, caută unŭ lemnŭ ascuțitŭ și săpândŭ la rădĕcina copaciului, în adevĕrŭ află punga. Decĭ, ca sĕ se convingă, decă punga nu se golesce, varsă din ea o sumă de banĭ și după ce vede că punga e totŭ plină, o pune la buzunarŭ și 'șĭ caută de drumŭ fără sĕ mai asculte la rugămintele și promisiunile diavolui.

Când se vĕdŭ Prichindelŭ liberŭ și proprietarŭ pe punga diavolului, se mai liniști. Acum pare că nu mai regreta așa de multŭ de inima pasĕrii, ce i-o înșelase fata.

Câte pățise până acuma Prichindelŭ, încă totŭ nu pățise destule; pe elŭ ilŭ mai aștepta o pacoste cu multŭ mai grozavă ca cele trecute. Și iată pacostea cum vine asupra omului, fără sĕ-i trécă prin minte că are sĕ i se întâmple. S'a întâmplatŭ déră, că Prichindelŭ, mâncândŭ într'o di unŭ felŭ de rădĕcinĭ, se pomenesce transformatŭ într'unŭ ursŭ mare. Când se mai vĕdŭ și în starea acésta, își luase tótă speranța de a mai eși vr'odată din desimea acelorŭ pădurĭ uriașe.

Umblândŭ elŭ după nutremĕntŭ, dă de unŭ mĕrŭ încărcatŭ de nisce mere frumóse și galbine. Ia unŭ mĕrŭ sĕ-lŭ guste de bunŭ și — minunea minunilorŭ — se transforméză érăși în omŭ și cu multŭ mai frumosŭ ca cum fusese.

Nu-lŭ ținea loculŭ de bucuriă când se simți scăpatŭ și din acéstă belea. Acum își reîncepe érăși călĕtoria spre casă, dér nu uită a lua câteva rădĕcinĭ din carĭ s'a făcutŭ ursŭ și câteva mere din carĭ s'a făcutŭ érăși omŭ, și pornesce înainte și-apoi unde va nimeri.

După câteva dile de călĕtoriă, se tredesce deodată în marginea pădurii; și bucuria lui era cu atâtŭ mai mare, când se vĕdŭ chiar în loculŭ pe unde prinsese pasĕrea cea pestriță. De aci se duse deadreptulŭ la părinții lui, ca sĕ'i visiteze. S'a bucuratŭ fórte multŭ când i-a aflatŭ pe toțĭ ai lui sănătoșĭ; le povesti și întrebă multe fără ca sĕ se arete că este fiulŭ lorŭ. La despărțire își scóte punga și începe a deșerta la banĭ din ea până ce le umplŭ casa. Sĕrmanii lui părințĭ, când vĕdură atâta sumedeniă de banĭ, rĕmaseră incremenițĭ.

Prichindelŭ, după ce'șĭ îmbogăți nemurile, se duse în orașulŭ unde era frate-sĕu împĕratŭ. Cum ajunge aci își cumpără unŭ rĕndŭ de vestminte curate, căcĭ după atâta umbletŭ rĕmăsese golŭ. Și d'aci n'a trasŭ la tată-sĕu ospătarulŭ, ci la fata din grădină. Planulŭ visitei lui de astădată nu era dorulŭ spre fata cea frumóså, ci de a'șĭ rĕsbuna pentru înșelăciunile câte i le făcuse.

Fata și mama fetei, când ilŭ vĕdură pe Prichindelŭ că s'a reîntorsŭ, săreau de bucuriă credĕndŭ că-i vorŭ înșela acum și punga cu banĭ; dar de aceea, că vorŭ perde totŭ ce-au înșelatŭ dela elŭ, nu-șĭ aduceau aminte. Așa Prichindelŭ le istorisesce multe suferințe din călĕtoria lui de astădată și în fine arată și rădĕcinile, din carĭ s'a nutritŭ elŭ, și le îmbiă a le gusta și' ele. Femeile, de curióse ce erau, iau rădĕcinile și le gustă, dér deodatĭ se transforméză în două ursóice marĭ. Atuncĭ Prichindelŭ, ce făcu, ce nu făcu, destulŭ că le légă cu câte unŭ lanțŭ de ferŭ de nisce stâlpĭ ai casei. Apoi ia unŭ lemnŭ bunŭ în mână și începe a le cerca osele sĕ vadă câtŭ li suntŭ de tarĭ — și le bate și le bate până ce își capĕtă dela ele și inima paserii și celelalte lucrurĭ înșelate. Prichindelŭ, după ce și-a rĕsbunatŭ, le dă câte unŭ mĕrŭ de cele galbene, din carĭ ele se prefacŭ érăși femei; apoi își caută de drumŭ.

Elŭ d'aci se duce mai întâiu la părinții lui cei vitregĭ și, după ce le lasă și acestora o mulțime de banĭ din punga diavolului, se duce la fratele lui, Prislea, care era acum împĕratŭ. Acesta, de bucuriă mare ce avea că s'a reîntâlnitŭ cu fratele sĕu, a pregătitŭ o masă strălucită și, chemândŭ pe toțĭ prietenii, s'au pusŭ pe veseliă și s'au veselitŭ și se vorŭ fi veselindŭ și astădĭ de vorŭ fi mai trăindŭ.

Incălecaiu p'o șea și vĕ povestii așa.

de dascălulŭ **D. D.**

va sĕ dică la generaţiunea mai tînĕră, s'a constatatŭ că mai puţinĭ suntŭ atacaţĭ de guşă, ca în anii de mai nainte. De aci se póte spera, că cu încetulŭ guşa va dispăré pe viitorŭ.

* *
*

Dionisiu V. Fintha, profesorŭ de desemnŭ, este esmisŭ de ministrulŭ ungurescŭ de culte şi instrucţiune sĕ instrueze pe lângă plată fórte moderată în şcólele de fetiţe modulŭ de desemnare stigmografică privitóre la mustrele de cusutŭ şi la desemnare pe sticlă, ca invenţiune a sa proprie, care are următórele avantage: 1) In modulŭ acesta este posibilŭ că orĭ-care fetiţă de 9—10 anĭ e capabilă a transforma orĭ-ce desemnare complicată orĭ monogramă în modelŭ şi în câteva minute a o multifica pe pândă, mătase orĭ şi catifea în esemplare câtŭ de multe. 2) Modulŭ acesta e fórte eftinŭ, de esemplu: o blanchetă de forme de o urmă patrată, cu care se potŭ desemna şi 10.000 de esemplare, abia costă 10 crucerĭ, până când clişeulŭ folositŭ până acum la scopurĭ de aceste totŭ de aceeaşĭ mărime costă câte 15—20 fl. 3) Lucrarea cu acéstă unéltă lasă la desemnare urme perfecte şi curate pe pânură. Femeea, prin câştigarea acestei cunoscinţe, a scăpatŭ pe viéţă de spesele desemnărei. Tacsa de instruare: 80 cr. de persónă. Mamele potŭ fi de faţă la orele de instruare, dér tacsă de instruare nu plătescŭ. Fetele care au terminatŭ şcólele, şi dame, încă potŭ participa pe lângă tacsa de instruare de 1 fl. Şi pentru modelurĭ de tăiatŭ cu ferăstrăiaşulŭ se póte aplica acéstă procedură.

Atragemŭ luarea aminte a părinţilorŭ asupra acestei favorabile ocasiunĭ de-a învĕţa fetiţele desemnulŭ stigmograficŭ. D-lŭ prof. Fintha va propune invenţia sa, în şcóla de fete românéscă din Broşovŭ, Sâmbătă dela órele 3—5 după amédŭ.

Uneltirĭ panslaviste.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“

Din Bucovina, Martie 1888.

„N. W. Tagblatt“ publică în Nr. 63 din 3 Martie n. şcirea din Cernăuţĭ, că comuna rutenă Rarancea, fosta proprietate a Domnului Moldovei Mihalachi Sturdza şi acum a fiicei sale Maria, măritată Gorciacov, a trecutŭ, părăsindu'şĭ biserica sa ortodoxă străbună, la cea gr. catolică şi că acésta ar fi făcut'o disa comună din causă, că maioritatea Consistoriului ortodox din Cernăuţĭ ar lucra întru românisarea Rutenilorŭ ortodocşĭ în biserică, de care procedere minoritatea Consistoriului înzadarŭ ar fi desfătuitŭ.

Acéstă aserţiune nu e nicĭdecum adevĕrată. Ce însĕ e adevĕratŭ, e aceea, că s'au ivitŭ de unŭ timpŭ încóce stărnirĭ din megieşita Galiţiă şi anume din partea Rutenilorŭ gr. catolicĭ de acolo, a propaga şi prin comunele rurale din Bucovina idea slavismului, care slavismŭ, ce felŭ elŭ este şi ce tendinţe elŭ involvă, de şi-şĭ dă neofensivulŭ nume de „panslavismŭ literarŭ,“ oficiosulŭ „Fremdenblatt“ din Viena în Nr. sĕu din 29 Faurŭ a. c. pare-se că bine 'lŭ caracteriséză, dicĕnd că „fiindŭ panslaviştii austriacĭ marionetele unei asociaţiunĭ din Rusia, sub aparenţa de idei umanitare, urmărescŭ în modŭ activŭ o propagandă slavă politică şi şovinistică, care în totŭ loculŭ, unde se află elemente slave, îşĭ instaléză agenţĭ, nu dóră spre a le „încăldi“ pe acele elemente pentru studii filologice, ci întru a-le prepara pentru scopurĭ politice; acésta, dicŭ, fiindŭ, Consistoriulŭ metropolitanŭ din Cernăuţĭ a ţinutŭ şi ţine de o datoriă, şi bisericéscă şi patriotică, de a trimite în unele comune rutene parte parochĭ şi parte cooperatorĭ, pe aceştia pe lângă parochĭ slovenĭ, de naţionalitate română, întru a contrabalansa, décă va fi de trebuinţă, diatribe esterne anticonfesionale şi antipatriotice.

Insĕ nicĭ aceea nu e adevĕratŭ, ce i-se spune lui „N. W. Tagblatt“ din Cernăuţĭ, că acei preoţĭ românĭ n'arŭ fi cunoscĕndŭ limba ruteană şi ómenii din acéstă causă ar fi siliţĭ, ca sĕ audă predicĭ rutene, sĕ mérgă la bisericĭ ruteneştĭ gr. catolice. Căcĭ în seminarulŭ cernăuţanŭ ortodoxŭ învaţă elericii a liturgisi şi predica în ambele limbĭ ale ţĕrii, română şi rutenă, iară în Rarancea, comuna trecută (?) la biserica gr. cat., nu numai că mai toţĭ creştinii ortodocşĭ înţelegŭ şi limba română, déră şi parochulŭ de acolo e slovenŭ deplinŭ şi numai cooperatorulŭ sĕu e de naţionalitate română, carele şcie şi ruteneşte.

Ce-i decĭ mai probabilŭ în afacerea trecerei creştinilorŭ ortodocşĭ din Rarancea dela biserica lorŭ ortodoxă străbună la cea gr. catolică rutenă, e, că „propagandiştii ideilorŭ umanitare şi filologice“ se vĕdură óreşĭ-cum împedecaţĭ în aceea comună atâtŭ din partea parochului, deşi slovenŭ, déră nu şi panslavistŭ, câtŭ şi din partea cooperatorului românŭ, de a lucra după placulŭ lorŭ celŭ politicŭ şi şovinisticŭ panslavŭ.

Mai dice apoi „W. T. Bl.“, totŭ în raportulŭ sĕu din Cernăuţĭ, şi acea năsdrăvăniă, că din sinulŭ poporaţiunei nóstre române óreşĭ-carĭ românisătorĭ sĕ fi făcutŭ printre poporulŭ ruralŭ alŭ Bucovinei propagandă — „di-i mamă ghibósă, înainte, ca sĕ nu'ţĭ dică ea ţie“ — pentru idea mare-română şi acésta sĕ fi contribuitŭ încă întru a înstrăina pe Rutenii bucovinenĭ dela biserica ortodoxă.

Cunoşcemŭ de departe atâtŭ isvorulŭ, câtŭ şi tendinţa acestui „adevĕrŭ“ — nu s'ar deochia, de incornuratŭ ce-i!

Ir. P.

Telegrame particulare ale „Gaz. Trans.“

Cluşiu, 25 Aprilie. *(Proessulŭ de pressă alŭ „Tribunei“)* Tribunalulŭ şi juraţii s'au întrunitŭ la 9 óre dim. Şépte dintre juraţĭ lipsindŭ au fostŭ înlocuiţĭ cu alţii şi la 10 óre a. m. juriulŭ a fostŭ constituitŭ. Juraţii suntŭ următorii: Hirschfeld, Kis Sandor, Gajzago Mano, Domokos Antal, Davida Leo, Orbán Iozsef, Entz Geza, Tamási Peter, Zsigmond Dezsö, Somlyai Lászlo, Pakei Lajos, Csernatonyi Gyula, D. Rozsahegyi Aladár, Weisz Mór. La $10^1/_4$ juraţii depunŭ jurămĕntulŭ şi se deschide pertractarea cu întrebările generale adresate acusatului Slavicĭ. Se cetesce actulŭ de acusare.

Cluşiu, 25 Aprilie. *Pertractarea s'a terminatŭ la 2 óre.* **Juriulŭ l'a declaratŭ pe Slavicĭ vinovatŭ cu 9 contra 3 voturĭ. Tribunalulŭ l'a condamnatŭ la 1 anŭ închisóre, 100 fl. amendă, 23 fl. cheltuelĭ de judecată.**

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 25 Aprilie. Impĕratulŭ s'a sculatŭ din patŭ ca sĕ salute pe Regina Angliei, care l'a visitatŭ. Regina a statŭ cincĭ minute. Emoţiunea produsă prin visită n'a avutŭ până acum nicĭ o urmare rea. Regina Angliei s'a întorsŭ séra la Charlottenburg dela visita ce i-a făcut'o Impĕrătesei celei vĕduve Augusta. La amédŭ primesce Regina Angliei pe cancelarulŭ Bismarck.

Parisŭ, 25 Aprilie. In consiliulŭ de miniştri constată Floquet, că manifestaţiunile de pe strade au încetatŭ. Ministrulŭ de marină a depusŭ în cameră unŭ proiectŭ cerĕndŭ încuviinţarea unui creditŭ de 62 milióne pentru construirea lucrărilorŭ de apĕrare a porturilorŭ Brest, Cherburg, Toulon.

Bucurescĭ, 25 Aprilie. Spionulŭ rusŭ Pavlichianu, care împreună cu alţii a cutrieratŭ comunele ca sĕ rĕscóle pe ţĕranĭ, a fostŭ arestatŭ.

NECROLOGU.

Carolina Balint născută **Golgoţi**. vĕdună protopopésă din Roşia-de-munte, astădĭ la 2 óre diminéţa 'şĭ-a datŭ blândulŭ sufletŭ în mânile Creatorului, după o scurtă suferinţă, în vérstă de 72 de anĭ, împărtăşită fiindŭ cu sfintele Taine. Imormĕntarea iubitórei şi neuitatei mame şi bunice s'a făcutŭ Duminecă în 22 Aprilie la 3 óre după amédŭ, în cimiteriulŭ dela Pórta Turnului. Cuprinşĭ de adâncă durere aducŭ acéstă scire

Sibiiu, 20 Aprilie st. n. 1888.

Ana Hodoşŭ, născută Balintŭ, ca fiică; Enea, Letiţia măritată Oncu, Sabinŭ, Alexandru, Brut, Ulpiu. Nerva, Victoria Hodoşŭ şi Dr. N. Oncu, ca nepoţĭ şi nepóte.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 9 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vĕnd.	8.60
Argintŭ românescu .	„	8.52	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	103.50	„	104.50
Discontulu	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Aprilie st. n. 1888.

Renta de auru 4%	97.20
Renta de hârtiă 5%	86.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.25
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	118.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.20
Bonurĭ rurale Banatu-Timişŭ . . .	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.
Bonurĭ rurale Transilvane	103.50
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Acţiunile băncei de creditu ungur. .	273.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	271.80
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 imp. germane	$62.35^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	126.95
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulu ungurescŭ	121.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	124.50
Renta de hârtiă austriacă	79.05
Renta de argintŭ austriacu	80.20
Renta de aurŭ austriacă	110.40
Losurĭ din 1860	133.40
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	869.—

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Regele şi păzitorulŭ de gâşce.

Era o di frumósă de véră.

Regele Macsimilianŭ de Bavaria, fórte iubitŭ de poporulŭ sĕu, şedea pe o bancă în grădina castelului sĕu şi cetea. Tăcerea cea mare, ce domnia în grădină, şi căldura făcură ca regele sĕ adórmă. Când se deşteptă. se decise a alunga somnulŭ făcĕndŭ o preumblare prin apropiare. Eşi din grădină şi se depărtă prin livedĭ până la marginea unui lacŭ.

Tocmai aicĭ îşĭ aduse aminte, că a uitatŭ cartea unde a şedutŭ. I-ar fi părutŭ rĕu, décă o-ar fi perdutŭ. Deórece nu voia sĕ se întórcă totŭ pe drumulŭ acela, se uită împrejurŭ, sĕ védă décă nu zăresce pe cineva ca sĕ'lŭ trimétă sĕ'i aducă cartea, dér nu se vedea nimenĭ afară de unŭ băetŭ, carele păzia gâşce. Regele s'apropiă de elŭ şi 'i dise:

„Ascultă băete! Tu mĭ-ai putea aduce cartea, care am lăsat'o pe o bancă în grădina castelului, îţĭ dau unŭ florinŭ.“

Băetulŭ, carele nu cunoscea pe regele, sĕ uită cu neîncredere la elŭ. Unŭ florinŭ pentru unŭ serviciu aşa de micŭ — era pré multŭ!

De ce 'mĭ promiţĭ unŭ florinŭ peneru unŭ serviciu de nimicŭ?“ întrebă băetulŭ. „Banii nu se câştigă aşa uşorŭ. Ceia de colo,“ adause elŭ, arĕtândŭ cu degetulŭ spre castelŭ, „voiescŭ sĕ ne facă desŭ posne, şi se pare că şi dta eştĭ de acolo!“

„Şi décă aşŭ fi! Étă eu îţĭ plătescŭ duoi sfanţĭ înainte! Acum du-te şi adă-'mĭ cartea!“

„Ochii copilului sclipiră uitându-se la banii din măna sa, dér elŭ totŭ nu se decidea.

„Ei bine, de ce nu te ducĭ?“ îlŭ întrebă regele.

Băiatulŭ îşĭ dete pălăria la o parte şi se scărpină în capŭ, dicĕndŭ:

„M'aşŭ duce, dér nu potŭ! Décă vorŭ audi ţĕranii, că m'am depărtatŭ dela gâşce, mĕ gonescŭ şi eu îmĭ pierdŭ pânea.“

„Prostule, păzescŭ eu gâşcele până te vei întórce.“

„D-ta?“ întrebă băetulŭ mĕsurândŭ pe regele dela capŭ până la picióre. „Tocmai dta eştĭ omulŭ, care sĕ pótă păzi gâşce! Décă îţĭ vorŭ scăpa în livadiă va trebui sĕ plătescŭ paguba cu simbria dintr'unŭ anŭ. Uite la gâscanulŭ acesta cu capulŭ negru, este alŭ grădinarului dela curte, de aceea i-am pusŭ numele: „grădinarulŭ dela curte,“ este o pasĕre afurisită, mĭ-ar face o pagubă fórte mare. Nu, nu mĕ ducŭ!“

Regele nu mai putea ţinea rîsulŭ, dér se sili sĕ rĕmână seriosŭ şi întrebă:

„De ce sĕ nu potŭ eu ţine în ordine gâşcele, când ţiu în ordine o mulţime de ómenĭ?“

„D-ta?“ esclamă băetulŭ zîmbindŭ. „Ce ómenĭ vorŭ fi şi aceia! Ah! acum pricepŭ eştĭ învĕţătorŭ! Dér eu îţĭ spunŭ dreptŭ băieţii suntŭ mai bunĭ ca gâşcele!“

„Sĕ póte, dér grăbesce-te! Vrei sĕ'mĭ aducĭ cartea? Eu suntŭ responsabilŭ de ceea ce se va întêmpla şi plătesc paguba!“

Băetulŭ se învoi. Ordonă apoi regelui sĕ aibă grije de gâşce şi mai cu sémă de gâscanulŭ cu capulŭ negru. După aceea îi dete biciulŭ şi porni, dér deodată se întórse înapoi.

„Ce însemnéză asta?“ îlŭ întrebă regele.

„Trosnesce odată!“ îi ordonă băetulŭ.

Regele cercă, dér nu putŭ trosni cu biciul.

„Şciam că nu vei putea! Voi învĕţătorii credeţĭ că puteţĭ pazi gâşce şi nicĭ nu puteţĭ trosni cu biciulŭ!“

Luă elŭ biciu din măna regelui şi 'i arătă cum sĕ trosnéscă, în fine se depărtă. Acum putea rîde regele din tótă inima. Dér abia se depărtase băetulŭ, când gâşcele simţiră că nu se mai află sub măna lui cea tare. Găscanulŭ „grădinarulŭ dela curte,“ ridică capulŭ în susŭ făcŭ de câte-va orĭ „quac—quac“ şi deodată se ridicară tóte gâşcele în susŭ sburândŭ în livadia de lângă lacŭ. Regele striga, dér n'ajuta nimicŭ, voia sĕ trosnéscă cu biciulŭ, dér nu putea. In fine, ostenitŭ de alergatŭ şi de rîsŭ, se puse pe unŭ buturugŭ, pe care şeduse mai înainte băetulŭ şi lăsă gâşcele sĕ pască în livadia oprită.

„Intr'adevĕrŭ, băetulŭ are dreptate! Este mai uşorŭ a domni preste câte-va milióne de ómenĭ, decâtŭ preste unŭ cârdŭ (boteiu) de gâşce! Şi numai „grădinarulŭ dela curte“ este de vină!“ îşi dise regele.

Intr'aceea gâsise băietulŭ cartea şi se întorcea veselŭ. Dér când vĕdŭ gâşcele în livadia oprită, de grózâ îi cădŭ cartea din mână.

„Nu ţĭ-am spusŭ eu că nu te pricepĭ sĕ păzescĭ gâşce?“ strigă elŭ. „Acum trebue sĕ-'mĭ ajuţĭ sĕ le aducŭ.“

Regele îi ajută şi în fine le succese sĕ le adune la unŭ locŭ. Tocmai acum începŭ băetulŭ a ocarĭ pe regele. că nu şĭ-a făcutŭ datorinţa.

„Nicĭodată nu voiu mai încredinţa cârdulŭ meu altora! Nicĭ chiar regelui! esclamă elŭ supĕratŭ.

„Ai dreptate, băete!“ dise acesta ridĕndŭ. „Regele se pricepe totŭ aşa de rĕu, ca şi mine, căcĭ eu sunt regele!“

„D-ta? d-ta eştĭ regele? Sĕ te crédă altulŭ, dér nu eu! Ia-'ţĭ cartea şi plécă,“ dise băetulŭ. „Este păcatŭ sĕ dică cineva că elŭ este regele!“

„Nu te supĕra!“ replică regele, mai dându'i patru sfanţĭ. „Te asigurŭ că nu voiu mai păzi gâşce nicĭodată!“

„Este şi mai bine!“ rĕspunse băetulŭ. Apoi se cugetă puţinŭ şi dise: „Iţĭ mulţămescŭ pentru darŭ orĭ-cine vei fi, eştĭ unŭ domnŭ bunŭ, dér numai de păzitorŭ de gâşce nu eştĭ bunŭ!“

trad. de Cor.... Lupu.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administraţiunea „Gaz. Trans.“

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute sera.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută dimineţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amedĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amedĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute sera.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amedĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amedĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amedĭ.
c) „ „ în *Secuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre dimineţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre dimineţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amedĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Secuime* la Braşovŭ: 6 óre sera.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre dimineţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute sera.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.